

ชื่อเรื่อง: ความเชื่อเรื่องสุราในพิธีกรรมพื้นบ้านอีสาน : กรณีศึกษา ต. บ้านผือ อ.หนองเรือ

จ. ขอนแก่น.

ผู้วิจัย : ปัญญา เสนาเวียง, วิจัย วัชรเวคะวิชญ์.

หน่วยงาน/ คณะ : มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

ปีที่ได้รับทุน : 2553.

ปีที่แล้วเสร็จ : 2554.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการพยายามศึกษาและทำความเข้าใจต่อความเชื่อเรื่องสุราในพิธีกรรมพื้นบ้านอีสานทั้งในแง่ของวิวัฒนาการ และความศักดิ์สิทธิ์

การศึกษาพบว่า สุรานั้นในยุคแรกนั้นเกิดขึ้นบนความจำเป็นพื้นฐานคือความต้องการบริโภคอาหารได้แก่ข้าวและพืชชนิดมีเมล็ดเพื่อความอยู่รอด โดยใช้วิธีการหมักข้าวหรือพืชแล้วกินและเกิดความมาจึงได้หาวิธีอื่นในการกินข้าว แต่วิธีการหมักและข้าวที่ได้จากการหมักนั้นเก็บไว้กินในโอกาสพิเศษแทน

ในทุกสังคมความเชื่อเรื่องวิญญาณมักมาคู่กับการมีศาสนา ในสุวรรณภูมิก็เช่นกัน แรกเริ่มนั้นดินแดนแถบนี้รับอารยธรรมศาสนาพราหมณ์ผ่านขอม ในคัมภีร์พระเวทได้แก่ สามเวท กล่าวถึงการบวงสรวงพระอินทร์ด้วยน้ำโสมซึ่งเป็นน้ำเมาที่พราหมณ์เชื่อว่ามีศักดิ์สิทธิ์เป็นของจำเป็นในการบวงสรวงเทพเจ้า ส่วนสุราเป็นเครื่องดื่มชั้นรอง แต่ก็มีหลักฐานว่าโสมและสุราเป็นมัทยะคือของมีนเมาเหมือนกัน

การยอมรับสุราเกิดขึ้นในดินแดนแถบนี้ก็เพราะความยากในการตีความ “โสม” ในศาสนาพราหมณ์ ประกอบกับการเช่นสรวงตีบรรพบุรุษประจำถิ่นส่วนใหญ่ใช้สุราเป็นหลักเพราะเป็นสิ่งที่บรรพบุรุษชอบดื่มกิน และโดยมากเทพเจ้าของท้องถิ่นในแต่ละที่ก็ล้วนแต่กลายสภาพมาจากความเป็นบรรพบุรุษหรือผู้กล้าของดินนั้น ๆ ดังนั้นสุราจึงกลายมาเป็นส่วนประกอบพิธีกรรมท้องถิ่น

ส่วนความศักดิ์สิทธิ์ที่นำไปสู่การยอมรับในพิธีกรรมเกิดจากคุณลักษณะเฉพาะของสุรา นั่นคือ ดื่มแล้วเกิดความฮึกเหิมกล้าหาญในการรบ ความกล้าในการแสดงออก การปลดปล่อยตนเองและความสนุกสนานรื่นเริง แต่ในโลกวิทัศน์เช่นนี้สุราถูกลดคุณค่าในพิธีกรรมเป็นเพียงสัญลักษณ์อย่างหนึ่งเท่านั้น ขณะที่กระแสความชื่นชอบสุรากลับมีมากขึ้นตามมา.

Title : The belief on alcohol in Esaan's folkway ceremonies: A case study at Banpheu subdistrict Nongreua district Khonkean province.

Researcher: Panya Senawiang , Wichai Wacharawekawiche.

Faculty : Humanities and Social Science.

Academic year : 2010.

Academic year : 2011.

ABSTRACT

This Research attempts to Study and understand the belief of intoxicants beverage in Isan Local rite in the aspects of evolution and holy.

The study found that in the earliest period, the intoxicants beverage happened on the basic necessary that is to need eating food i.e. rice and plants for living with using fermentation of rice and plants and then eating them to feel drunk, Therefore they were finding the other process in eating rice but the process of fermentation and rice that was preserved by fermentation were kept and eaten in the special occasion.

Belief about Spiritual in society almost comes along with any religions. In the same the early of Suvarnabhumi took the Brahmanism from Khmer (Khom). Samved in Vedic mention about worship Indra God with Soma which Brahmins believe that Its necessary to worship Gods and Sura is only second choice for that worship. There is evidence that Soma and Sura are matya (intoxicants beverage) because there are all alcohol.

In this Area (Suvarnabhumi) People accept Sura for worship god because they can't get soma in Brahmanism. They use Sura (Alcohol) for worship Ancestral spirit It is what they like to drink and Local god they are coming from ancestral spirits. Therefore Alcohol is part of the local rituals.

People accept that holiness is the characteristics of alcohol because when the people drink it they are courage, dare to express, and they feel enjoy. But in the era of globalization, Alcohol use in the name of a symbol of the ceremony only.